

PREDSTAVITEV OSNUTKA 10-LETNEGA GGN GGO MARIBOR V DELU, KI OBRAVNAVA GOSPODARJENJE Z GOZDOVI S POSEBNIM NAMENOM V MESTNI OBČINI MARIBOR

DR. MATEJA COJZER, UNIV. DIPL. INŽ.
MARIBOR, 23. NOVEMBER 2022

»MODERNA CIVILIZACIJA BI LAHKO SHAJALA BREZ LESA, NIKAKOR PA NE BREZ GOZDOV.«

dekan fakultete za naravne vire z Univerze v Michiganu

Urbanizacija prostora je z razvojem prometnih zvez in komunikacijskih sredstev korenito spremenila značaj človekovega življenjskega prostora in časa.

Vse te spremembe so ustvarile nov način življenja, kjer ima rekreacija zelo pomembno vlogo.

Pojem **rekreacija** lahko razlagamo na različne načine. Pomenila naj bi obnovo človekovih duhovnih in telesnih moči.

Uporabnik gozda je vsak obiskovalec gozda, ki v gozdu išče telesno in duševno sprostitev, rekreacijo in oddih.

Vir: <https://www.google.si>

Okolje, kjer živi mestni človek, je sredi industrijskega hrupa, dima in prahu, ki škodljivo vplivajo na njegovo zdravje ter telesno in duševno počutje.

Kar ga obdaja in v čemer živi, je v nasprotju s tem, kar mu je dala narava v njegovi prvobitnosti.

Zato si mestni človek v podzavesti želi nazaj k naravi. Življenje v naravi, gibanje in doživljanje naravnega okolja mu postajajo nujnost, ki se z razvojem tehnike in civilizacije samo še stopnjuje.

Z gibanjem v naravi si bistri dar opazovanja, razvija sposobnost za samostojno razmišljanje, za delo, za raziskovanje ter s tem vpliva na oblikovanje značaja.

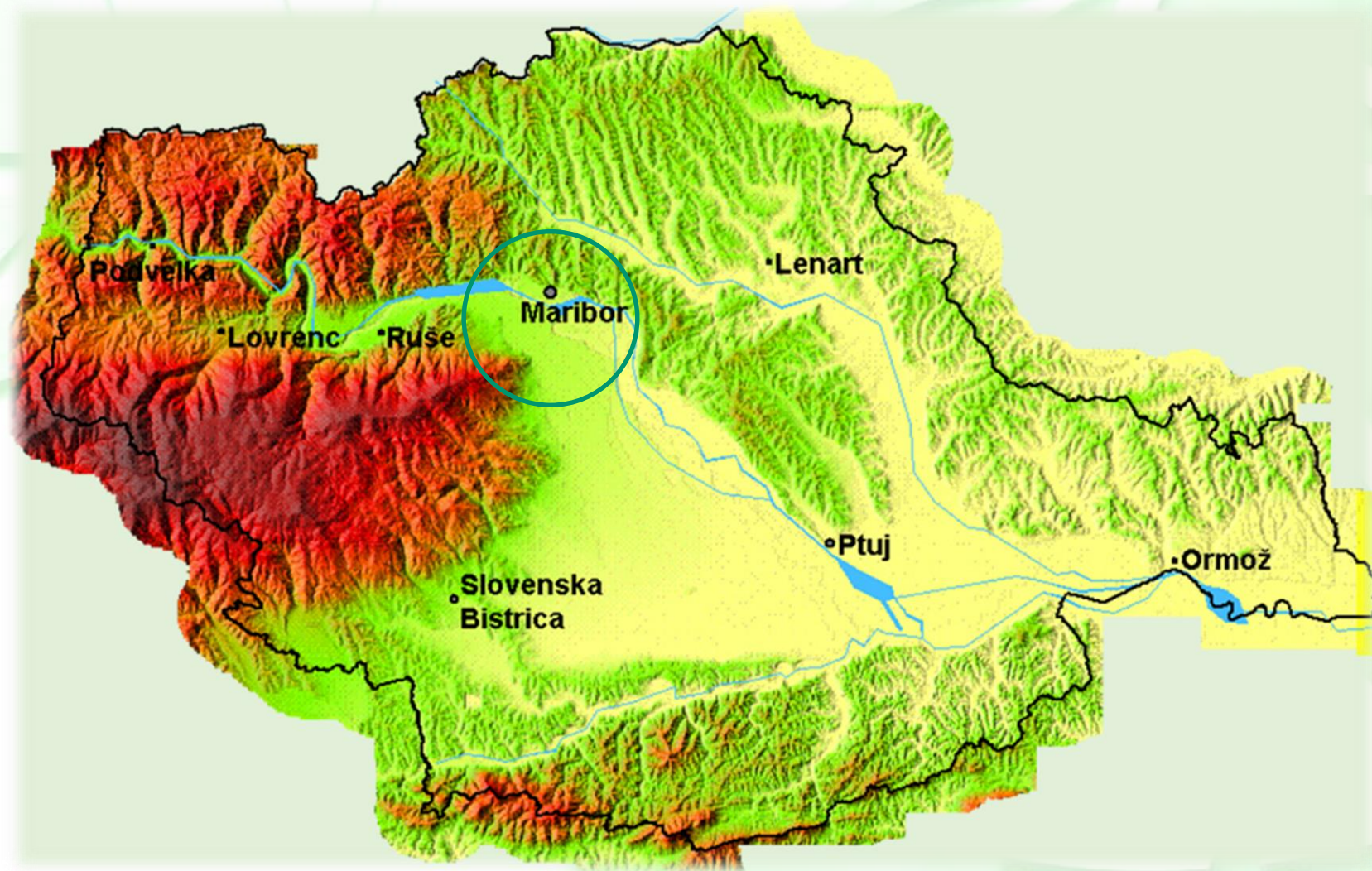
- **44. člen Zakona o gozdovih** (Uradni list RS, št. 30/93, 56/99 – ZON, 67/02, 110/02 – ZGO-1, 115/06 – ORZG40, 110/07, 106/10, 63/13, 101/13 – ZDavNepr, 17/14, 22/14 – odl. US, 24/15, 9/16 – ZGGLRS in 77/16):

„Gozdovi, v katerih je izjemno poudarjena zaščitna, **rekreacijska, turistična, higiensko-zdravstvena**, poučna, obrambna ali **estetska funkcija**, se lahko razglasijo za **gozdove s posebnim namenom**.“

- **Socialne funkcije gozda** so socialne dobrine in koristi, ki jih gozd nudi človeku in družbi. Za razliko od ekoloških funkcij gozda, ki zagotavljajo ohranitev in razvoj gozda, ter proizvodnih funkcij, ki zagotavljajo neposreden zaslužek oz. finančni dohodek, je za socialne funkcije gozda značilno, da omogočajo in zagotavljajo uresničitev temeljnih socialnih potreb človeka. Vezane so neposredno na človeka kot socialno bitje, na njegove z ustavo zavarovane temeljne človeške pravice (Ilešič, 2000).

Gozdnogospodarsko območje Maribor

GOZDNOGOSPODARSKI NAČRT GOZDNOGOSPODARSKEGA OBMOČJA MARIBOR (2021–2030)

V GPN (MOM) se gospodari v skladu z GGN GGE (strategije, cilji, usmeritve).

Temeljne strategije in prednostne naloge pri gospodarjenju z gozdovi

Usmerjanje gospodarjenja v mestnih in primestnih gozdovih

MOM je z Odlokom o razglasitvi gozdov s posebnim namenom v Mestni občini Maribor (MUV, št.6/2022) uredila status mestnih gozdov. Javna gozdarska služba bo:

- **aktivno sodelovala pri pripravi operativnih načrtov ter pri krepitevi prepoznavnosti pomena mestnih gozdov in spodbujanju odkupa,**
- ozaveščala bo prebivalstvo o pomenu mestnih gozdov za kakovost bivanja, o primernem obnašanju in izvajanju aktivnosti v mestnih gozdovih,
- zagotavljala bo gospodarjenje z gozdovi v skladu z zahtevami funkcij gozdov, na podlagi katerih so bili gozdovi razglašeni.

Mestni občini Maribor nuditi vso podporo pri upravljanju z mestnimi in primestnimi gozdovi, ovrednotiti socialne vloge mestnih gozdov (ekonomske metode).

LZ 329 m³/ha, MP 5,2 m³/ha/leto

GOZDNOGOSPODARSKI NAČRT GOZDNOGOSPODARSKEGA OBMOČJA MARIBOR (2021–2030)

Usmeritve po področjih gospodarjenja z gozdovi

Usmeritve za GPN v Mestni občini Maribor:

- sodelovanje pri pripravi operativnih načrtov, če so ti predvideni z odlokom o gozdovih s posebnim namenom ter krepitev prepoznavnosti pomena mestnih gozdov;
- večanje deleža občinskih gozdov z odkupom gozdov od zainteresiranih lastnikov gozdov s strani MOM. Po možnosti najintenzivneje na območjih, ki so ključna za ohranitev kritično ogroženih in varstveno pomembnih vrst organizmov (kjer so ukrepi za obstoj in ohranitev ugodnega stanja vrst najvišje prioritete);
- ozaveščanje javnosti o pomenu mestnih gozdov in aktivnega gospodarjenja z gozdovi ter o omejitvah pri rabi gozdov (gozdni bonton);
- omogočanje dostopa do mestnih gozdov (tudi gibalno oviranim);
- izboljšanje možnosti za vzgojno-izobraževalne aktivnosti v gozdu (učilnice na prostem, tematske poti, učni poligoni, programi ... (v sodelovanju z lokalno skupnostjo, lastniki gozdov, izobraževalnimi ustanovami ...));
- ohranitev in izboljšanje stanja območij, ki so pomembna za varstvo narave ter za varstvo kulturne dediščine;
- izboljšanje interpretacije narave in kulturne dediščine v mestnih gozdovih.

GOZDNOGOSPODARSKI NAČRT GOZDNOGOSPODARSKEGA OBMOČJA MARIBOR (2021–2030)

Usmeritve po področjih gospodarjenja z gozdovi

Turizem, rekreacija in ostale socialne vloge gozda

Pri gospodarjenju z gozdovi na območjih rekreacijske in turistične rabe je potrebno:

- opredeliti gozdni prostor glede primernosti za različne oblike turizma in rekreacije ter različne intenzivnosti, povezane z obema dejavnostnima;
- pospeševati raznodobno in malopovršinsko zgradbo sestojev;
- pospeševati drevesne in grmovne vrste, ki estetsko obogatijo krajino in ji dajo tipičen pečat;
- oblikovati pester gozd s spreminjajočo se obliko, zgradbo idr.;
- izogibati se velikopovršinskim posegom, ki so dopustni le izjemoma, v primeru sanacij posledic različnih ujm;
- pospeševati čim pestrejšo strukturo rastišču primernih drevesnih in grmovnih vrst ter njihovo stabilno zgradbo; na območjih gozdov s posebnim namenom so deloma zaželeni tudi redkejši enomerni gozdovi, ki lahko delujejo kot parki;
- ohranjati zanimiva drevesa (vrste, habitus) in skupine dreves;
- pomlajevati postopno in na majhnih površinah;
- sečne ostanke umakniti globlje v gozd, stran od pohodnih in rekreacijskih poti ter urbane infrastrukture,
- hlodovine ne odlagati na mesta, kjer bi bilo moteno gibanje ali koriščenje urbane infrastrukture.

GOZDNOGOSPODARSKI NAČRT GOZDNOGOSPODARSKEGA OBMOČJA MARIBOR (2021–2030)

Usmeritve po področjih gospodarjenja z gozdovi

Turizem, rekreacija in ostale socialne vloge gozda

Pri izvajanju gospodarjenja z gozdom je potrebno upoštevati naslednje usmeritve:

- na točkah s slikovitim razgledom izvajati vedutno sečnjo;
- prilagoditi čas sečnje obisku v gozdu;
- izvajati različne preventivne ukrepe zaradi varnosti obiskovalcev;
- prioriteto izvajanje sanitarne sečnje na močno obiskanih območjih;
- v primeru del v gozdu je potrebno poskrbeti za varnost obiskovalcev, pravočasno in na primeren način obvestiti obiskovalce o delih in poti za čas izvajanja del zapreti;
- uporaba prijaznejših tehnologij pri gradnji in spravilu lesa na območjih prve stopnje poudarjenosti;
- upoštevati rekreacijsko in turistično funkcijo pri načrtovanju gozdnih prometnic; gozdne prometnice v teh območjih (še posebej v gozdovih s posebnim namenom MOM) se po možnosti načrtuje tako, da lahko služijo tudi rekreaciji;
- skrbno izvajati gozdni red na in ob gozdnih prometnicah.

ZAVOD za GOZDOVE SLOVENIJE

HVALA ZA POZORNOST!